

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال چهاردهم، شماره ۴۵
بهار ۱۳۹۳، صفحات ۹۵-۱۱۰

نسرین آذربادی^۱
محمد سلمانی^۲
سید حسن مطیعی لنگرودی^۳
عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری^۴

تبیین شبکه‌ی جریان‌های جمعیتی شهرستان فیروزکوه

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۰۹/۰۲

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۱۱/۰۶

چکیده

تطابق انسان با طبیعت منجر به شکل‌گیری شبکه‌ای از جریان‌ها و حرکت‌های جمعیتی در نواحی کوهستانی و دره‌ای شهرستان فیروزکوه از استان تهران شده است. ظرفیت و کشش نگهداشت جمعیت در ناحیه مورد مطالعه تابعی از عوامل اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی است. عوامل مؤثر در شکل‌گیری شبکه جریان‌های جمعیتی شهرستان فیروزکوه به انضمام پیامدهای آن سوال‌های کلیدی مقاله است. روش تحقیق اکتشافی، توصیفی و تحلیلی است. داده‌های تحقیق منتج از ۲۵ روستای نمونه و ۴۳۶ خانوار نمونه عملیاتی شهرستان فیروزکوه است که بر اساس فرمول کوکران و با در نظر گرفتن فاصله دوری و نزدیکی روستاها نسبت به شهر فیروزکوه و نسبت به یکدیگر انتخاب شدند. بر اساس نتایج تحقیق، جریان‌های جمعیتی در شهرستان فیروزکوه از نوع پرخشی، چند مکانی و دوره‌ای است. شغل و اقلیم به ترتیب دو عامل غالب در شکل‌گیری شبکه فضایی ناحیه مورد مطالعه است. سایر عوامل مؤثر نیز به ترتیب

E-salmanim@voila.fr

E-mail:shmotiee@ut.ac.ir

E-mail:eftekhaa@modares.ac.ir

۱ - استادیار دانشگاه پیام نور تهران

۲ - استادیار دانشگاه تهران

mail:

۳ - استاد دانشگاه تهران

۴ - دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

عبارتند از: فقدان امکانات، گذران اوقات فراغت، دید و بازدید اقوام، نظارت بر املاک و دارایی‌ها، پیشینه ایلپاتی، کافی نبودن درآمد، زندگی و سکونت، تبعیت از محل تحصیل و شغل فرزندان، بیماری، سکوت و آرامش، رفاه و از کارافتادگی. پیامدهای ناشی از شبکه فضایی نیز شامل مهاجرت چرخه‌ای، ساخت خانه دوم و گسترش کارکرد گردشگری است.

کلیدواژه‌ها: جریان‌های جمعیتی، خانوارهای فصلی، شغل، اقلیم، شهرستان فیروزکوه.